

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ บทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อ บทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหา บทบาทพระสังฆาธิการในด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ บทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structrue Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร ได้แก่ พระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี รวมทั้งหมด ๓๐๐ รูป

^๐ สำนักงานกองเลขาฯ เจ้าคณะอำเภอเสนาให้, “เอกสารสำรวจประชากรวัด”, ปี ๒๕๕๕.

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่ายมาจาก เขตการปกครอง คณะสงฆ์สังกัดมหานิกาย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรีมีพระสังฆาธิการจำนวน ๓๐๐ รูป จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ทำการสุ่มแบบง่าย จะเป็นการสุ่มบุคคลเพื่อตอบแบบสอบถาม และการสุ่มแบบบังเอิญ ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structrue Interview) มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๖๙ รูป ตามตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของคณะสงฆ์ สังกัดมหานิกาย ใน อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ตำบลเสนาห์	๓๘	๓๐
ตำบลท่าช้าง	๕๐	๓๐
ตำบลบ้านยาง	๔๕	๓๐
ตำบลพระยาทต	๓๕	๑๕
ตำบลม่วงงาม	๓๙	๑๕
ตำบลสวนดอกไม้	๔๔	๑๙
ตำบลหัวปลวก	๔๙	๓๐
รวม	๓๐๐	๑๖๙

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก.แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัด

□ ระเบียบวาระการประชุมของคณะสงฆ์อำเภอเสนาห์ , สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี.ครั้งที่ ๓/๒๕๕๑.

□ สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๐.

สระบุรี โดยประยุกต์ใช้หลักธรรมดังที่ปรากฏอยู่ในทศกัณฐีปาฏิหาริย์โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษา บทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการศึกษาด้านพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดจำแนกตาม อายุ,พรพชา,วุฒิการศึกษาทางโลก,วุฒิการศึกษาทางธรรม,วุฒิการศึกษาบาลี จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของ พระสังฆาธิการ ใน ๓ ด้าน ด้านละ ๑๐ ข้อ ได้แก่ ๑. ด้านการปกครองตามพระธรรมวินัย ๒. ด้านการปกครองตามกฎหมายคณะสงฆ์ ๓. ด้าน

การปกครองภายในวัด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้[□]

๕ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มากที่สุด**

๔ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มาก**

๓ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **ปานกลาง**

๒ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อย**

๑ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ หาแนวทางพัฒนาบทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเส้าให้ จังหวัดสระบุรี มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรี

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

๑) อาจารย์ ดร .พิเชฐ ทั้งโต ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ สังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) อาจารย์ ผดุง วรรณทอง ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผศ.อนุภูมิ โชวเกษม ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[□] ชูติระ ระบอบ และคณะ, **ระเบียบวิธีวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๕) ผศ.วัชชัย ไชยสา ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่ามากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) แก่บุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ รูปเพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) [□] ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๙

ข. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “ บทบาทพระสังฆาธิการ ด้านการปกครอง คณะสงฆ์ ในอำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี ” ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Intertie) มีสาระสำคัญของการสัมภาษณ์ ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

๒. บทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยจะเก็บ รวบรวมข้อมูล จากหนังสือ บทความงานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองที่เกี่ยวข้อง กับบทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

[□] สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ , (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬาลงกรณ์ฯ จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงเจ้าคณะอำเภอเสนาให้ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากพระสังฆาธิการ

๒) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน ๑๖๙ ฉบับโดยแจกกับพระสังฆาธิการ สังกัดมหานิกาย ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๑๖๙ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

ข. เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความงานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ใน ๓ ด้าน คือ

๑) ด้านการปกครองตามพระธรรมวินัย

๒) ด้านการปกครองตามกฎหมายคณะสงฆ์

๓) ด้านการปกครองภายในวัด

๒) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลหลัก (Key Information) ทั้งหมด ๕ รูป ได้แก่

๑. พระวิสุทธิโสภณ (สุขุมาลอ) เจ้าคณะอำเภอเสนาให้ เจ้าอาวาสวัดเขาแก้ววรวิหาร ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี

๒. พระครูสังวรกิจประยุต (จิตตสัโร) รองเจ้าคณะอำเภอเสนาให้ เจ้าอาวาสวัดพะเยาว์ ตำบลท่าช้าง อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี

๓. พระครูสิริธรรมาภิมณฑ์ (อิสสโร) เจ้าคณะตำบลเสนาให้ เจ้าอาวาสวัดเสนาให้ ตำบลเสนาให้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี

๔. พระครูประสิทธิ์สรการ (ชยาลงกาโร) เจ้าคณะตำบลม่วงงาม เจ้าอาวาสวัดบ้านกลาง ตำบลม่วงงาม อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี

๕. พระสมุห์ฉลอง (รตนปญโญ) เลข.จต.สวนดอกไม้ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเจ้าฟ้า
ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี

เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ที่แต่ละรูป

๓) การสัมภาษณ์ พระสังฆาธิการ สังกัดมหานิกาย ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี
จำนวน ๕ รูป ช่วงวันที่ ๑ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๕ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๕
รวมเป็นระยะเวลา ๕ วัน

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
แบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่ม
ตัวอย่างและพรรณนา ความคิดเห็นของพระ สังฆาธิการ สังกัดมหานิกาย ต่อบทบาทพระสังฆาธิการ
ด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency),ค่า
ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นของพระ สังฆาธิการ สังกัดมหานิกาย ต่อบทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะ
สงฆ์ ในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ ค่าเอฟ (F-Test) ด้วย
วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการ
เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant
Difference : LSD) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ แปลว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ แปลว่า มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ แปลว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ แปลว่า น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ แปลว่า น้อยที่สุด

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) เกี่ยวกับ บทบาท พระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

□ กัลยา วาณิชยปัญญา, การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล, ค่าเฉลี่ย Arithmetic Mean, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๓.